

Cordyline is een kuipplant die bekend staat om zijn decoratieve blad. Door de groeiende belangstelling voor planten uit zuidelijke (vakantie)landen, treedt de plant steeds meer naar de voorgrond. Zeker nu de variatie in bladkleuren toeneemt.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionspictures.com

Lange tijd werd het geslacht *Cordyline* ingedeeld bij de familie van agave-achtigen, de *Agavaceae*. Van afstand heeft *Cordyline* zeker ook overeenkomsten met *Agave*, met name vanwege het langwerpige blad. Er zijn echter ook botanici die *Cordyline* indelen bij de palmachtigen, de *Asteliaceae*. Wanneer een *Cordyline* zijn onderste bladeren afstoot en langzaam een stam vormt, lijkt de plant inderdaad wat op een palm. Inmiddels is besloten om het plantengeslacht in te delen bij de *Asparagaceae*, de aspergefamilie. Zo staat *Cordyline* ook vermeld in de laatste uitgave van de Naamlijst van Houtige gewassen van PPO. Tot de *Asparagaceae* rekent men momenteel diverse bolgewassen als *Chionodoxa*, *Scilla*, *Hyacinthoides*, *Muscari*, *Ornithogalum*, maar ook vaste planten als *Polygonatum*, *Convallaria* en *Anthericum*. Uiteraard is naamgever *Asparagus*, de asperge, de bekendste familiegenoot. Dat er nog wel altijd sprake is van stevige twijfel blijkt uit het feit dat botanici de *Asparagaceae* hebben onderverdeeld in maar liefst zeven onderfamilies. In totaal telt *Cordyline* circa vijftien soorten. Een paar, uit Nieuw-Guinea afkomstige, soorten hebben wereldse bekendheid gekregen. In eerste instantie kwam dat met name vanwege het voedzame zetmeel dat uit de wortels wordt gewonnen, pas later werd de decoratieve waarde belangrijk. Inmiddels is *Cordyline* algemeen ingeburgerd in de tropische regio's van Zuid-Amerika, Oost-Azië, Australië en Nieuw-Zeeland. De wetenschappelijke plantennaam is opgebouwd uit het Griekse *kordulè* wat knots betekent. Men is er niet zeker van of de naam verwijst naar de vorm van de bloemknoppen of naar de verdikte ondergrondse wortelstokken (rhizomen).

KAMERPLANT

Wie gaat zoeken in boeken over kamerplanten komt al snel *C. fruticosa* tegen, vroeger *C. terminalis* geheten. Deze soort is afkomstig uit de warme streken van Zuidoost-Azië en kent vele

Cordyline 'Can Can'

Nieuwe kleurschakeringen bij Cordyline

cultivars die allemaal gemeen hebben dat het langwerpige blad uit één groeipunt tevoorschijn komt en soms tot wel 50 centimeter lang wordt. Opvallend is ook de lange bladsteel. De soort zelf is een opgaand groeiende plant met groen blad, paarsachtige bloemen en van groen naar rood verkleurende bessen. Oude planten vormen een relatief dunne stam met een uiteindelijke hoogte tot 2 meter. Vaak is er de gelijkenis met *Dracaena*, maar de verschillen zijn dat *Cordyline* uitlopers maakt, wortels heeft die bij doorsnijden niet geel maar wit zijn en vruchten produceert met niet één, maar drie zaden per helmhok.

Van *C. fruticosa* zijn veel cultivars bekend die opvallen met hun gekleurde, vaak roodachtige blad. Cultivarnamen als 'Colour Carnival', 'Hawaiian Rose', 'Flamenco Dancer' en 'Black Heart' zeggen voldoende. De meeste hebben breed blad, slechts enkele, zoals 'Inscripta', zijn smalbladig. Fors uigroeiende soorten die met name in de tropische regenwouden voorkomen, zijn onder andere *C. banksii* met relatief smal groen blad, de vergelijkbare *C. petiolaris*, de breedbladige *C. cannifolia* en de boomvormige *C. indivisa*.

VLAMMEND

Wie wel eens tuinen in Groot-Brittannië be-

zoekt, komt daar geregeld *C. australis* tegen. Een hooggroeiende soort (een volwassen plant haalt bijna 10 meter hoogte) die in eerste instantie één kaarsrechte stam vormt waaraan later zijstammen verschijnen. Het grijsgroene loof ontspringt steeds vanuit één groeipunt en elk blad is 5 tot 7 centimeter breed en soms wel 1 meter lang. Gedurende de (vroeg) zomermaanden is er een uitbundige bloei in wit, echter alleen oude exemplaren bloeien. Wie de plant in Nederland als kamer- of kuipplant houdt, neemt zelden bloemen waar. *C. australis* - oorspronkelijk afkomstig uit Australië en Nieuw-Zeeland - verdraagt enige graden vorst, maar het Nederlandse klimaat is te koud voor aanplant in de volle grond. In Nederland is de soort met name binnen de groep kuipplanten aan te treffen en draait alles om het sierlijke, vaak opvallend gekleurde blad. Recentelijk verschenen cultivars zijn 'Cha Cha' en 'Can Can'. De eerste loopt uit met blad dat abrikoos tot lichtbruin van kleur is. Later kleurt het van geel naar groen waardoor de plant een bonte uitstraling krijgt. Bij de tweede loopt het blad vlammenhelderroze met rood uit om later naar crème groen over te gaan. De minder kleurrijke 'Polka' heeft abrikooskleurig blad dat uiteindelijk naar olijfgroen verkleurt.